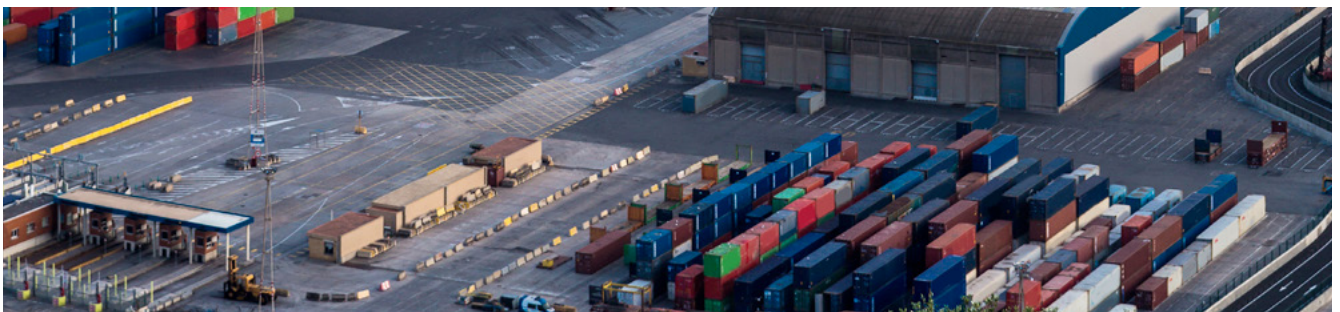

INVERSIÓ ESTRANGERA DIRECTA A CATALUNYA I BARCELONA

Resum executiu i conclusions. Febrer - Abril 2017

Catalonia &
Trade & Investment

Generalitat de Catalunya
Government of Catalonia

Ajuntament
de Barcelona

Resum Executiu

1.1 Metodologia i objectius

Els objectius d'aquest estudi són **analitzar la recent evolució de la Inversió Estrangera Directa (IED) a Catalunya i Barcelona¹ i entendre la percepció que les empreses estrangeres tenen de Catalunya i Barcelona** com a llocs d'inversió.

Per tal de preparar aquest estudi s'han utilitzat tant **tècniques quantitatives com qualitatives**. Per realitzar l'anàlisi quantitativa s'han examinat **diverses fonts i bases de dades estadístiques sobre inversió**, principalment UNCTAD, gestionada per l'ONU; Datainvex, del Ministeri d'Economia espanyol; i fDi Markets, del Financial Times. Pel que fa a l'anàlisi qualitativa s'han utilitzat diferents tècniques: la creació i reunió d'un panel **d'11 experts en inversió estrangera, seguida de 18 entrevistes en profunditat²** i la **realització d'una enquesta a 149 executius d'empreses estrangeres**. L'aspecte més innovador d'aquest estudi és el fet que les **percepcions d'empreses que mai han invertit a la regió** s'han pogut analitzar mitjançant les entrevistes en profunditat i l'enquesta.

1.2 Tendències globals de la IED

En **territoris oberts, innovadors i interconnectats**, la IED juga un paper clau com a propiciadora de creixement econòmic i transferència d'innovació. El fet que **s'hagin creat gairebé 14 milions de llocs de treball a tot el món mitjançant projectes d'IED³** durant el període 2010-2016 mostra que la inversió es pot convertir també en un motor per a la creació de feina i l'atracció de talent. En aquest sentit la **IED és més important que mai** i les regions competeixen aferrissadament per atraure fluxos d'inversió i projectes als seus territoris. Catalunya i Barcelona necessiten continuar fent esforços per tal de mantenir el seu territori com a destinació preferent d'inversió.

L'estudi mostra que les **empreses inverteixen a l'estranger principalment per accedir a nous mercats**, ja que el 65% dels enquestats han triat aquesta opció. La segona i la tercera raó per invertir a l'estranger es troben a força distància de l'accés a nous mercats, però mostren dues tendències concretes: empreses que inverteixen a l'estranger per innovar en processos o productes/serveis i **la proximitat de productes o serveis amb demanda als seus mercats locals**.

També és important entendre els factors que analitzen les empreses quan han de decidir a quin lloc invertir. Segons aquest estudi, **el factor més important pels executius a l'hora de decidir on invertir és el mercat**: la seva mida, el seu nivell d'obertura i el seu potencial de creixement. Els factors institucionals i els costos ocupen el segon i el tercer lloc respectivament. En aquest sentit els costos destaquen com una qüestió força important entre els enquestats. De tota manera, hi ha **empreses establertes a Catalunya que no inverteixen més a la regió a causa, no només dels costos**, sinó d'altres elements amb més valor afegit. A part dels tres principals factors que influeixen a l'hora de decidir el lloc on invertir sembla que hi ha un altre motiu molt important per la majoria d'empreses entrevistades: **el capital humà**. De fet, alguns executius han assenyalat la **creixent importància de la disponibilitat de talent com a factor clau per a la inversió**.

¹ Segons fDi Markets, les referències a "Barcelona" o a "l'àrea de Barcelona" fan referència a la seva regió administrativa, equivalent al tercer nivell de la Nomenclatura d'Unitats Territorials Estadístiques (NUTS 3) de la Unió Europea. En el cas de Catalunya fa referència a la província de Barcelona

² Les entrevistes, enquestes i sessions amb el panel d'experts s'han realitzat entre el febrer i l'abril del 2017

³ Base de dades de fDi Markets

1.3

Resultats i conclusions clau

Catalunya i Barcelona són regions europees capdavanteres pel que fa a l'atracció d'inversió estrangera directa, de fet assoleixen el seu nivell més alt d'IED durant el període analitzat. El flux d'IED aconseguix **xifres rècord** durant dos anys consecutius, amb **4.936 milions d'euros l'any 2015, i 5.052 milions d'euros l'any 2016**.

D'altra banda, Catalunya és la primera **destinació per a projectes d'IED d'Espanya**, ja que atrau el 35% de tots els projectes entre el 2010 i el 2016. Aquests projectes han ajudat a **reduir l'atur gràcies a la creació de més de 50.000 llocs de treball** i han impulsat l'economia catalana generant una inversió de capital de 20.000 milions de dòlars.

Catalunya i Barcelona consoliden el seu atractiu, tant per les economies més importants del món com pels països emergents, pel que fa a la inversió estrangera. Els **principals 5 països inversors** a Catalunya i Barcelona són tres països europeus (**Alemanya, França i el Regne Unit**), els **Estats Units** i el **Japó**. A més, el 15,9% de tots els projectes són d'**empreses asiàtiques**, que són **els contribuïdors a la IED mundial amb un creixement més ràpid**. Catalunya és la principal destinació espanyola (amb un 40%) dels projectes d'IED procedents de la Xina, el Japó i l'Índia.

Barcelona és una de les 5 ciutats europees amb més atractiu per la inversió estrangera. Després de Londres i París, **Barcelona ocupa una posició destacada, juntament amb Düsseldorf i Dublín** durant el període analitzat (2010-2016). Un 8,6% de tots els **projectes d'IED a la UE-28** es van dur a terme a Londres, un 4,2% a l'Illa de França, un 2,4% a Düsseldorf, un 2,3% a Dublín, i un **2,2% a Barcelona**.

En conjunt, els inversors perceben Catalunya i Barcelona com un lloc molt atractiu per invertir-hi. La regió obté globalment una puntuació de 3,7 en una escala de l'1 al 5, on 5 és "molt atractiu per invertir-hi". **Les empreses asiàtiques són les que puntuen millor la regió, amb 3,73 punts**, seguides de les europees i americanes, amb 3,70 i 3,65 punts respectivament.

Pel que fa a la ubicació dels enquestats, **les empreses asiàtiques i europees són les que tenen una millor percepció de Catalunya i Barcelona**, seguides de les americanes, tot i que la diferència de puntuació no és significativa. La bona percepció de les empreses asiàtiques és especialment rellevant, ja que el **mercat asiàtic és un important contribuïdor a la IED mundial**. El nombre de projectes procedents d'empreses asiàtiques experimenta un augment gradual des del 2010, i el 2016 representa un 23% de tots els projectes d'IED.

També es destaca la importància de la percepció d'una regió per part dels inversors. Com que Catalunya i Barcelona **competeixen com a regions avançades** dins d'Europa, no hi ha diferències significatives en factors clau com ara els costos o factors macroeconòmics o institucionals. Per tant, la decisió d'invertir està influïda en gran mesura per altres **factors, com ara l'atractiu de ser un nucli important o un clúster per un sector concret, o que l'indret sigui percebut com una destinació innovadora** per alguns sectors econòmics i activitats de la cadena de valors.

Sectors altament innovadors consideren Catalunya i Barcelona una ubicació molt atractiva per les seves inversions. Des d'un punt de vista comparatiu, moltes empreses establertes concedeixen gran importància a la innovació a l'hora de decidir invertir a l'estranger. Per aquest motiu **Catalunya i Barcelona resulten més atractives per les empreses innovadores**. De fet, Barcelona ocupa una posició destacada dins la UE en termes de projectes d'IED en Disseny, Desenvolupament i Verificació i en Recerca i Desenvolupament (R+D).

Catalunya es convertirà en un pol industrial estratègic en el procés de reindustrialització de les economies avançades. De fet, els **sectors industrials són els que lideren l'atracció de les IED a Catalunya** durant el període 2010-2016, on representen el 33,4% del flux total, amb una inversió de 9.098 milions d'euros. Entre els sectors industrials més importants destaquen sobretot els de **productes d'alimentació i begudes, productes farmacèutics, vehicles i químic**.

Les empreses que internacionalitzen les seves **activitats manufactureres** són les que tenen una

millor percepció de Catalunya i Barcelona. Això vol dir que **la regió està ben posicionada pel que fa a l'atracció de projectes amb un impacte positiu en termes d'inversions a llarg termini i creació de llocs de treball.**

Barcelona lidera l'atracció de sectors i activitats amb un alt impacte en termes de creació de llocs de treball i d'inversions a llarg termini. Si es comparen els cinc sectors principals per Barcelona en termes de projectes d'IED rebuts, veiem que **ocupa una posició destacada** (cinquena o superior al rànquing) als sectors de **ciències de la vida i transports**, ja que és la segona i la quarta regió de la UE respectivament que més projectes d'IED rep entre el 2010 i el 2016.

Barcelona lidera les classificacions d'atracció a Europa en diversos sectors, tot i que no es tracta dels sectors més importants de la regió. **Barcelona lidera el rànquing de la UE pel que fa a projectes d'IED rebuts pel sector de dipòsit i emmagatzematge.** A més, queda en segon lloc en el sector de **material informàtic i d'oficina** i el sector **tèxtil**. Els altres dos sectors on Barcelona queda entre les 5 primeres regions de la UE són el de **productes químics** i el de **components d'automoció**.

A més d'analitzar els sectors també és important analitzar a quines activitats destinen les empreses les seves inversions a la regió. En aquest sentit, l'anàlisi de les principals activitats empresarials a Barcelona segons el sector econòmic, mostra que **les ciències de la vida, els productes químics i els components d'automoció atrauen sobretot inversions per activitats manufactureres.**

L'ecosistema educatiu i de talent de Catalunya i Barcelona és un element estratègic per reforçar la posició de la regió en la competència mundial pel talent. Catalunya i Barcelona són capaces de **proporcionar a les empreses internacionals el talent que busquen**, ja que ofereixen programes de formació adaptats a les seves necessitats. Actualment el quart factor més ben valorat de la regió és el seu ecosistema educatiu. **El capital humà que ofereix la regió és molt ben valorat per les empreses internacionals.**

Catalunya i Barcelona són potències regionals clau pel mercat del sud d'Europa i

el Mediterrani. Les empreses establertes poden aprofitar la seva **sòlida xarxa d'infraestructures** i la seva situació geo-econòmica per **connectar amb mercats potencials europeus i de la conca mediterrània**, a més d'establir serveis corporatius prop dels seus mercats objectius. A part de les empreses establertes, **la meitat de les empreses que estudien invertir al sud d'Europa s'han plantejat invertir a Catalunya o Barcelona.**

1.4 Reptes i oportunitats per Catalunya i Barcelona

Catalunya i Barcelona s'han convertit en llocs excel·lents per invertir-hi. No obstant això, la regió encara pot millorar el seu posicionament en alguns aspectes.

Les empreses no establertes perceben Catalunya i Barcelona com una regió amb instal·lacions científiques de primer ordre, un ecosistema innovador, una presència significativa de startups, disponibilitat de talent local i capacitat d'atraure talent internacional, mentalitat d'empresa i una gran qualitat de vida. La seva qualificació mitjana per la regió és de 4 sobre 5. Per tant, Catalunya i Barcelona tenen gran potencial per atraure noves inversions. El repte és atraure inversors que percebin la regió com un pol d'atracció pel sud d'Europa on establir els seus projectes futurs.

Sectors com ara ciències de la vida, transports o productes químics ocupen una posició destacada en l'atracció d'inversions a la regió en el període 2010-2016. No obstant això, Catalunya i Barcelona encara podrien millorar el seu posicionament dins de la UE pel que fa a l'atracció de sectors com *software* i TIC, serveis a les empreses i serveis financers. Malgrat que aquests sectors tenen un nombre significatiu de projectes, la regió queda molt per sota de Londres, la regió líder, seguida de París i Dublín.

Hi ha sectors estratègics que troben ubicacions excel·lents pels seus centres de decisió a Catalunya i Barcelona. Sectors com ciències de la vida, serveis a les empreses i productes

tèxtils inverteixen a la regió per activitats de la seu corporativa. La regió podria augmentar el seu atractiu per activitats de la seu corporativa en altres sectors en què ocupa una posició destacada, com ara productes químics o components de l'automòbil, on els centres de decisió no es troben entre les principals activitats de les empreses inversores.

La innovació, el rendiment empresarial i el networking són elements clau per atraure inversió estrangera en economies avançades.

La bona situació de Catalunya i Barcelona en aquests aspectes hauria de compensar els factors on les regions són vistes de forma menys positiva, com ara la fiscalitat i els costos (de lloguer i energètics). Tot i que els costos són el factor percebut com a menys positiu, els inversors internacionals que inverteixen a Catalunya i Barcelona no el consideren un factor excessivament rellevant. Per tant Catalunya s'ha de centrar a promoure's i consolidar-se com a pol d'innovació, ja que la innovació és un factor important per les empreses que encara no inverteixen a la regió.

Els resultats de l'estudi demostren que Catalunya i Barcelona es troben entre les regions més competitives d'Europa pel que fa a l'atracció d'IED.

No obstant això l'estudi també demostra que Catalunya i Barcelona encara poden augmentar el flux d'IED i el nombre de projectes promocionant els seus punts forts. És una regió capaç d'atraure projectes industrials i inversions altament innovadores, de convertir-se en una destinació estratègica per empreses que busquen talent internacional, i constitueix una excel·lent base d'operacions per arribar a un mercat més gran i en creixement, gràcies a la seva proximitat amb el mercat europeu i el de la conca mediterrània.

Conclusions

En aquesta secció es descriuen els principals resultats clau i les conclusions que resulten de la recerca realitzada.

1.

Catalunya i Barcelona, regions europees destacades pel que fa a l'atracció d'inversió estrangera directa.

Catalunya i Barcelona són regions de primer nivell on invertir. Ho demostra el fet que els fluxos productius d'IED a Catalunya assoleixen xifres rècord durant dos anys consecutius, amb 4.936 milions d'euros l'any 2015, i 5.052 milions d'euros el 2016. Aquests resultats concorden amb la percepció que les empreses estrangeres tenen de Catalunya i Barcelona com a regions atractives on invertir, puntuant-les en aquest aspecte amb un 3,7 sobre 5.

Catalunya és la primera destinació per projectes d'IED a Espanya, ja que atrau el 35% de tots els projectes entre el 2010 i el 2016. Aquests projectes han ajudat a reduir l'atur gràcies a la creació de més de 50.000 llocs de treball, i han impulsat l'economia catalana generant una inversió de capital de 20.000 milions de dòlars.

Després de Londres i París, amb una quota de mercat del 8,6% i el 4,2% respectivament, Barcelona ocupa una posició destacada pel que fa a l'atracció de projectes d'IED, juntament amb Düsseldorf i Dublín, durant el període analitzat (2010-2016). Barcelona és la cinquena regió, amb un 2,2% de la quota d'inversions de mercat, després de Düsseldorf (2,4%), i Dublín (2,3%).

2.

Catalunya i Barcelona han consolidat el seu atractiu per les economies més importants del món i per països emergents pel que fa a la inversió estrangera.

Els principals contribuïdors als projectes d'IED a Catalunya són algunes de les economies més importants del món. Entre les cinc primeres es troben tres països europeus (Alemanya, França i el Regne Unit) i dues de les principals potències econòmiques mundials (els EUA i el Japó). De tots els projectes rebuts a Catalunya el 19,8% són dels EUA, el 15,9% d'Alemanya, el 13,3% de França, el 9,1% del Regne Unit, i el 7,3% del Japó.

Les empreses asiàtiques són les que més han contribuït al creixement d'IED mundial amb un major creixement de les inversions. Catalunya és la principal destinació de l'Estat espanyol (amb un 40%) dels projectes d'IED procedents de la Xina, el Japó i l'Índia.

Les empreses asiàtiques són les que tenen una millor percepció de la regió. La valoren amb 3,73 punts, seguides de les empreses europees i americanes, que la valoren amb 3,70 i 3,65 punts respectivament.

3.

Catalunya i Barcelona, un pol industrial estratègic en el procés de reindustrialització de les economies avançades.

Els sectors manufacturers ocupen una posició destacada en els projectes d'IED atrets a la regió. Els principals projectes són en sectors tradicionals com ara productes químics, productes tèxtils o màquines i equipament comercial. Com a resultat, Catalunya consolida el seu posicionament com a destinació estratègica per reubicar activitats manufactureres en un context de reindustrialització de l'economia europea. Catalunya s'ha convertit en un pol d'atracció per

empreses manufactureres, i Barcelona és la segona regió europea amb més projectes d'IED rebuts per aquestes activitats entre el 2010 i el 2016.

4.

Sectors altament innovadors troben a Catalunya i Barcelona una ubicació molt competitiva per a les seves inversions.

Catalunya i Barcelona són més atractives per les empreses innovadores. En aquest sentit les empreses establertes atorguen força més pes a la innovació. Barcelona ocupa una posició destacada en l'atracció d'IED a la UE pels sectors de ciències de la vida i transports, que també són els sectors amb un impacte més gran pel que fa a creació de llocs de treball i a la generació d'inversió de capital per projecte. El sector de ciències de la vida, molt estratègic per a la regió, inverteix sobretot en activitats manufactureres. A més, les empreses estrangeres del sector consideren Barcelona atractiva per establir-hi la seu corporativa, cosa que augmenta el valor afegit de les inversions destinades al sector de ciències de la vida.

El sector de *software* i tecnologies de la informació atrau la majoria de projectes d'IED a Catalunya (16% del total). Aquest sector depèn en gran mesura de treballadors qualificats capaços d'adaptar-se a canvis constants.

5.

L'ecosistema educatiu i de talent de Catalunya i Barcelona és un element clau per reforçar la posició de la regió en la competència mundial pel talent.

Catalunya i Barcelona són capaces de proporcionar a les empreses internacionals el talent que busquen oferint programes de formació i capacitació adaptats a les seves necessitats. El capital humà que ofereix la regió està molt ben valorat per les empreses internacionals. Concretament el sistema educatiu, la disponibilitat de mà d'obra qualificada i l'existència de programes de formació òptims pels treballadors són alguns dels factors més ben valorats per les empreses internacionals. A més, l'excel·lent qualitat

de vida de la regió ajuda les empreses a atraure talent internacional.

L'atractiu de Catalunya i Barcelona pel que fa al talent i l'educació és molt important per atraure inversions, ja que el talent s'ha convertit en l'actiu més important per les empreses en el context d'una economia digital i del coneixement.

6.

Catalunya i Barcelona són potències regionals clau pel mercat del sud d'Europa i el Mediterrani.

La bona percepció de les infraestructures de Catalunya i Barcelona està relacionada amb la bona opinió que les empreses internacionals tenen de la seva ubicació geo-econòmica. Catalunya i Barcelona estan considerades potències regionals clau en els mercats del sud d'Europa i del Mediterrani.

Barcelona és, de fet, la primera regió de la UE pel que fa a atracció de projectes d'IED en transports i logística. Això reforça la idea que Catalunya i Barcelona estan molt ben connectades amb Europa i altres regions del món a través de les seves infraestructures de primera classe, el segon factor més ben valorat de la regió. Els projectes d'IED destinats al sector dels transports són alguns dels que han tingut un impacte més gran pel que fa a la creació de llocs de treball i inversions a llarg termini. Entre el 2010 i el 2016 aquests projectes creen 9.551 llocs de treball i inverteixen per valor de 4.691 milions de dòlars.

Les empreses establertes poden aprofitar la gran qualitat de la xarxa d'infraestructures i la ubicació geo-econòmica de Catalunya i Barcelona per arribar a mercats potencials europeus i mediterranis, a més d'establir serveis corporatius prop dels seus mercats objectius.

L'augment de rutes aèries a l'aeroport de Barcelona i la seva connexió amb el Corredor Mediterrani mitjançant una xarxa de mercaderies contribuirà a seguir millorant la bona percepció de les infraestructures de la regió.

7.

La innovació, el rendiment empresarial i la interconnexió són elements clau per atraure inversió estrangera en economies avançades.

Com que Catalunya i Barcelona competeixen com a regions avançades dins d'Europa, no hi ha diferències significatives en factors clau com ara els costos o factors macroeconòmics o institucionals. Per tant, la decisió d'invertir està influïda en gran mesura per altres factors com ara l'atractiu de ser un *hub* important o un clúster per un sector concret, o que l'indret sigui percebut com una destinació innovadora per alguns sectors econòmics i activitats de la cadena de valors.

Les empreses internacionals perceben que a Barcelona hi ha una important i competitiva xarxa de proveïdors i subministradors, cosa que la converteix en una ciutat atractiva per fer-hi negocis i crear sinergies. La competitivitat de les empreses locals permet a Catalunya i a Barcelona convertir-se en un *hub* de primer nivell per realitzar operacions estratègiques.

La percepció d'una regió per les empreses és multifactorial i caldria tenir-ho en compte a l'hora d'analitzar-la i treballar-hi. En aquest aspecte és important analitzar les oportunitats d'inversió considerant els *hard factors* a més dels *soft factors*, determinats aquests darrers per les experiències de les pròpies empreses establertes.

Les empreses establertes són, per elles mateixes, un factor d'atracció per a la IED. Uns resultats positius augmenten el seu posicionament estratègic intern dins del grup empresarial i enfront d'altres sucursals locals. Això, sumat a una percepció positiva de la ubicació de la sucursal pot contribuir significativament a atraure encara més inversions de les seves empreses matrius.

8.

Sectors estratègics troben a Catalunya i Barcelona ubicacions de primer nivell pels seus centres de presa de decisions.

Els sectors de ciències de la vida, serveis a les empreses i productes tèxtils inverteixen a la regió en activitats de la seu corporativa. Promoure inversions per centres de presa de decisions d'empreses internacionals ajuda a posicionar la regió com un emplaçament atractiu per altres sectors estratègics, com ara les tecnologies de la informació o els transports.

Com a resultat de rebre inversions estrangeres per a seus de negocis sorgeixen més i millors oportunitats d'inversió entorn de les seus centrals de les empreses. D'altra banda, les inversions a les seus corporatives acostumen a ser més estables que les inversions en altres activitats, que depenen més de les fluctuacions del mercat.

9.

Innovació i ecosistemes de *startups* com a potencial atracció d'inversions.

Les empreses internacionals tenen una bona percepció de la inversió de recerca, desenvolupament i innovació (R+D+i) a la regió, factor que qualifiquen amb un 4,1 sobre 5. Aquest resultat, juntament amb el fet que un nombre creixent d'empreses establertes inverteixen a Catalunya i Barcelona per innovar en productes i processos, implica que Catalunya i Barcelona són regions atractives per les empreses altament innovadores.

Actualment Barcelona està desenvolupant un fort ecosistema de *startups* en un context global de transformació digital, hi ha grans empreses que consideren les empreses emergents peces clau per afavorir la pròpia transformació. Com a conseqüència, la xarxa empresarial d'una regió es converteix en un incentiu per atraure IED.

Catalunya i Barcelona, dues de les regions més innovadores d'Europa, estan encaminades a convertir-se en *hubs* d'innovació. Aquest entorn favorable promou l'interès d'empreses internacionals que projecten invertir a l'estranger.

10.

Catalunya i Barcelona són un lloc interessant per potencials oportunitats d'inversió.

Les empreses no establertes perceben Catalunya i Barcelona com regions amb instal·lacions científiques de primer ordre, un ecosistema innovador i una important presència d'empreses emergents, disponibilitat de talent local i capacitat d'atraure talent internacional, mentalitat d'empresa i una gran qualitat de vida. De fet, la meitat de les empreses que es plantegen invertir al sud d'Europa estan considerant invertir a Catalunya i Barcelona.

**Catalonia &
Trade & Investment**

 Generalitat de Catalunya
Government of Catalonia

catalonia.com

 **Ajuntament
de Barcelona**

barcelona.cat